

तोकिएको समयमा निर्वाचन गर्न प्रधानमन्त्री दृढ सुरक्षाको सवालमा शंका नगर्न आग्रह

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले आगामी प्रतिनिधिसभा निर्वाचनको सुरक्षाका सवालमा शंका नगर्न आग्रह गरेकी छन् । शुक्रबार नागरिक बचाउ दल नेपालको प्रतिनिधिमण्डलसँगको भेटमा उनले २१ फागुनका लागि घोषित निर्वाचन सफल पार्न सरकारले दृढताका साथ काम गरिरहेको बताइन् ।

प्रधानमन्त्री कार्कीले निर्वाचन कुनै पनि हालतमा नसर्ने दाबी गरिन् । 'तपाईं-हामी सबै एक ठाउँमा हुने हो भने कसैले केही गर्न सक्दैन । हतियार, कैदी धेरै फिर्ता भइसकेका छन् । नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीका लागि स्रोतसाधन उपलब्ध गराइसकिएको छ । निर्वाचनका लागि छुट्टै प्रहरी बर्तीको प्रक्रिया अघि बढेको छ,' उनले भनिन्, 'ठूले भूकम्प वा आँधीतुफान आएमात्र चुनाव रोकिएला । नत्र फागुन २१ गतेको चुनाव कुनै हालतमा सडैन । तपाईंहरू पनि तयारी गर्नुहोस् ।'

प्रधानमन्त्री कार्कीले विचारमा फरक भए पनि राष्ट्रिय हितका विषयमा देशभित्रका सबै शक्ति एक ठाउँमा उभिनुपर्नेमा जोड दिइन् । 'चुनावमा भाग लिन ११४ दल दर्ता भएका छन्, फरक विचार भएर नै यति धेरै दल दर्ता भएका होलान्,' उनले भनिन्, 'विचारमा विविधता हुनु र आफ्ना विचारको पैरवी गर्न पाउनु लोकतन्त्रको सुन्दर पक्ष हो । तर यति हुँदाहुँदै पनि राष्ट्रिय हितका निम्ति देशभित्रका सबै शक्ति एक ठाउँमा उभिनुपर्छ ।'

निर्वाचनको पक्षमा पनि अहिले सबै

- “
- राष्ट्रिय हितका निम्ति देशभित्रका सबै शक्ति एक ठाउँमा उभिनुपर्नेमा जोड
 - विचार जनतामा लिएर र जनताबाट अनुमोदित भएर आउने अवसर निर्वाचन भएको प्रस्टीकरण
 - पुरानो सोच, पुरानो तरिका र पुरानै व्याख्याले अब चल्नेवाला नभएको प्रधानमन्त्रीको भनाइ

यसैगरी एक ठाउँमा उभिने बेला आएको उनले बताइन् । 'विषम परिस्थितिमा हामी सबै सम्हालिएर अगाडि बढ्नुपर्ने छ,' उनले अगाडि थपे, 'सबैको विचार एउटै हुँदैन । मेरो विचारमात्र ठीक भन्नु पनि लोकतन्त्रसम्मत हुँदैन । आफ्ना विचार जनतामा लिएर र जनताबाट अनुमोदित भएर आउने अवसर निर्वाचन हो । त्यसैले निर्वाचनलाई सफल पारौं । देशलाई अष्टचारो अवस्थाबाट जोगाउन तपाईंहरू सबै एक ठाउँमा आउनुपर्छ ।'

कुनै विषयमा मत-मतान्तर र छलफल हुनु सामान्य भए पनि देशले ठूलो क्षति बेहोरिसक्दा पनि आत्मसमीक्षा नगर्ने प्रवृत्तिबाट भने आफू आश्चर्यचकित भएको उनको भनाइ थियो । 'अहिले हेर्नुहोस्, दक्षिण एसियाका साना मुलुकहरू प्रताडित भइरहेका छन् ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

निर्वाचनका लागि दलसँग सम्बन्ध सुधार्दै सरकार

- मंगलबार दलको कार्यालय पुगेका सञ्चारमन्त्री जगदीश खरेलले शुक्रबार कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवा, एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली र नेकपाका संयोजक पुष्पकमल दाहालसँग भेटवार्ता
- तीनै शीर्ष नेताले निर्वाचनमा सघाउने आश्वसन दिएको सरकारको दाबी
- दलका नेताहरू भने निर्वाचनको वातावरण तयार नै नभएको भन्दै फागुन २१ गतेको निर्वाचन नहुने संशय फैलाउँदै

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- जेन-जी विद्रोहको बलमा बनेको सरकारले दलका शीर्ष नेतासँग सम्बन्ध सुधारको धालनी गरेको छ । फागुन २१ गते तोकिएको प्रतिनिधिसभा निर्वाचन सम्पन्न गराउन सरकारले शीर्ष दलका नेतासँग सम्बन्ध सुधारको प्रयास थालेको हो ।

शुक्रबारमात्र सरकारका प्रवक्तासमेत रहेका सञ्चारमन्त्री जगदीश खरेलले शीर्ष दलका शीर्ष तीन नेतासँग भेटे । खरेलले कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवा, एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली, नेपाली कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा)का संयोजक पुष्पकमल दाहालसँग भेटवार्ता गरेका हुन् ।

भेटमा फागुन २१ गते तोकिएको निर्वाचनका लागि वातावरण बनाउने विषयमा गहन छलफल भएको सरकारका प्रवक्ता खरेलले बताए । सबैभन्दा सुरुमा खरेलले कांग्रेस सभापति देउवासँग भेटेका थिए । देउवाले कांग्रेस निर्वाचनकै पक्षमा भएकोले आवश्यक सहयोग गर्ने वचन दिएको खरेलको भनाइ छ । 'फागुन २१ मा निर्वाचनको वातावरण बनाउन राजनीतिक दलका शीर्ष नेतासँग भेटघाट भएको हो । भेटघाटका

नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीसँग उनको भक्तपुरको गुण्डुस्थित निवासमा भेटवार्ता गर्दै सञ्चारमन्त्री जगदीश खरेल । तस्विर: रासस

क्रममा नेपाली कांग्रेसका सभापति देउवाले कांग्रेसको प्राथमिकता निर्वाचन हो भन्नुभयो,' खरेलले भने, 'निर्वाचनको वातावरण बनाउन आग्रह गर्नुभएको छ । यसका लागि गर्नुपर्ने सहयोग गर्छु भन्नुभएको छ ।'

एमाले अध्यक्ष ओलीले भने निर्धक्कसाथ निर्वाचनको प्रचार गर्ने अवस्था अझै नबनेको बताएका थिए । यसका लागि सरकारले अझै मिहेनत गर्नुपर्ने सुझाव ओलीको थियो । 'ओलीले सुरक्षाको चासो राख्नुभएको छ । सुरक्षाको प्रत्याभूतिका लागि सरकारले अझै मिहेनत पर्ने देखिएको निर्वाचनको वातावरण अझै नबनेको हो कि भनेर भन्नुभएको छ । सिद्धान्तता एमाले जनमतलाई मान्ने पार्टी हो निर्वाचनमा जानुपर्छ । सुरक्षाको हिसावलेचाहिँ प्रश्न गर्नुभएको छ,' खरेलले भने ।

ओलीलाई भदौ २३ र २४ गतेको जेन-जी विद्रोह घटनाका छानविनका लागि गठन गरेको उच्चस्तरीय जाँचबुझ आयोगले स्थानहद तोकेको छ । यो नहटाएसम्म निर्वाचनको वातावरण नबन्ने ओलीले बताउँदै आएको छन् ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

भनाइ र गराइमा देखिन्न तालमेल

निर्वाचनप्रति शीर्ष दलले अविश्वास जारी राख्दा मंसिर २९ गते सरकारले विभिन्न राजनीतिक दल तथा सरोकार भएकाहरूसँग वार्ताका लागि उच्चस्तरीय राजनीतिक संवाद समिति गठन गर्‍यो । कानून, न्याय तथा संसदीय मामिलामन्त्री अनिल सिन्हाको संयोजकत्वमा गठन भएको समितिको सदस्यमा सञ्चारमन्त्री जगदीश खरेल र प्रधानमन्त्रीका प्रमुख राजनीतिक सल्लाहकार अजयभद्र खनाल रहेका छन् ।

यो समिति मंगलबार कांग्रेस, एमाले र नेकपाको केन्द्रीय कार्यालयमा पुगेको थियो । जलेर नष्ट भएका कार्यालयहरू पुनर्निर्माणको चरणमा छ । सरकारले ती कार्यालयहरू पुनर्निर्माणका लागि सहयोग

हुने वा नहुने विषयमा कुनै सरोकार राखेको छैन । यद्यपि, दलका नेताहरूले भने निर्वाचनप्रति संशय नै राखे । नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले छलफल र भेटघाटका क्रममा सरकारी प्रतिनिधिसँग निर्वाचनमा सघाउने भने पनि उनी निर्वाचनको पक्षमा नरहेको देउवानिकट नेताहरू बताउँछन् ।

मंगलबार देउवाकै मनसायअनुसारको प्रश्न कांग्रेस कार्यालयमा कांग्रेस उपसभापति धनराज गुरुङले सोधेका थिए । उपसभापति गुरुङले प्रधानमन्त्रीले जेठो छोटो मान्ने सुधन गुरुङले निर्वाचनविरोधी अभिव्यक्ति दिइरहेको बताएका थिए ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

स्वास्थ्य परीक्षणको शुल्कवृद्धि खारेज गर्ने निर्णय कायम राख्न संघको माग

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघले वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकको स्वास्थ्य परीक्षण शुल्कवृद्धि खारेज गर्ने निर्णयलाई निरन्तरता दिनुपर्ने माग गरेको छ । संघले शुक्रबार पत्रकार सम्मेलन आयोजना गरी अदालतमार्फत निर्णय उल्ट्याउने षडयन्त्र भइरहेकोप्रति खबरदारी गरेको हो ।

शुल्कवृद्धि खारेज गर्ने सरकारको निर्णयविरुद्ध केही स्वास्थ्य संस्थाहरूले उच्च अदालत पाटनमा रिट दायर गरेकोप्रति संघले आपत्ति जनाएको हो । न्यायलयले श्रमिकको हितलाई ध्यानमा राखेर निर्णय गर्नुपर्नेमा संघले जोड दिएको छ । संघले स्वास्थ्य संस्थाका कारण श्रमिकहरूको अधिकार, समय, आर्थिक स्थिति र मानसिक स्वास्थ्यमा गम्भीर असर परेको पनि दाबी गरेको छ । साथै, परीक्षण शुल्कवृद्धि श्रमिकका साथै आफूहरूसँग पनि प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने विषय भएकाले उक्त मुद्दामा आफूहरू सहभागी हुने निर्णय संघले गरेको पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी दिइयो ।

संघका अध्यक्ष भुवनसिंह गुरुङले कामदारको हक हितलाई केन्द्रमा राखेर हाल भएको निर्णय सदर हुने विश्वास व्यक्त गरे । शुल्क बढाउन माग गर्दै आएका स्वास्थ्य संस्थाले विदेशमा परीक्षण फेल भएर फर्किनु परे कसरी जवाफदेही हुने भन्नेमा कुनै चासो नदेखाएको उनको आरोप छ । साथै, कामदारको स्वास्थ्य परीक्षणबाट कुनै पनि तरिकाले आफूहरूले लाभ नलिने प्रतिबद्धतासमेत जनाए ।

'त्यत्रो शुल्क तिरेर परीक्षण गरेपछि कामदार फर्किएर आए

पाउने क्षतिपूर्ति कति हो ? कहाँ छ, यो विषय ?,' गुरुङले भने, 'संघमा आवद्ध कुनै पनि संस्थालाई कमिसन खाने छुट छैन र मार्गनाला पनि छैन ।' त्यस्तै, सरकारले व्यवसाय नै धराशायी भएको अवस्थामा ५०औं लाखको उपकरण खरिद गर्न बाध्य पारेको स्वास्थ्य संस्था सञ्चालक संघ नेपाल (होडाना)का अध्यक्ष मदन पूर्वेले बताए । नयाँ भनिएको मापदण्ड गरिव कामदारलाई भार थप्ने र सिण्डिकेट ल्याउन खोजेलाई बल पुर्नेगरी ल्याइएको उनको आरोप छ ।

'सरकारले उपकरण थप्न

लगाएको समयमा पाँच लाख निकाल्न पनि अष्टचारो अवस्था थियो । त्यो सबै पैसा विदेशमा गयो,' पूर्वले भने, 'यो गरिव कामदारलाई भार थप्ने र सिण्डिकेट कायम गरेर बसेका संस्थाका लागि बढाइएको हो ।' हरेक निकायमा सिण्डिकेट ल्याउनेहरूकै घुसपैठ भएको र स्वास्थ्य परीक्षणमा समस्याहरू पनि उनीहरूकै कारण देखापरेको उनको आरोप छ । विशेषज्ञ समिति, निर्णय गर्नेदेखि अदालत जानेसम्म तिनै सिण्डिकेटधारीहरू छन् ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

प्रगतिशील मञ्चद्वारा श्रममन्त्रीको ध्यानाकर्षण

मागपत्र प्रमाणीकरण, सेवा शुल्कलगायत समस्याको समाधानका लागि पहल गरिदिन आग्रह

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- प्रगतिशील वैदेशिक रोजगार व्यवसायी मञ्चले श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री राजेन्द्रसिंह भण्डारीलाई व्यवसायीका समस्या समाधानका लागि ध्यानाकर्षण गराएको छ । शुक्रबार मञ्चका अध्यक्ष जनक रावलसहित पदाधिकारीहरूको टोलीले मन्त्री भण्डारीलाई भेटेर बढाइ दिनेक्रममा मागपत्र प्रमाणीकरण, सेवा शुल्कलगायत समस्याको समाधानका लागि पहल गरिदिन आग्रह गरेको हो । मञ्चले मागपत्र प्रमाणीकरण नहुँदा उदयीमान गन्तव्यका रूपमा रहेका युरोप तथा अमेरिकाका मुलुकमा संस्थागत माध्यमबाट श्रमिक जान नपाएको जानकारी गराएको अध्यक्ष रावलले बताए । परम्परागत गन्तव्यलाई लक्षित गरेर बनाइएको कानुनका कारण यी मुलुकहरूमा कामदार पठाउन अवरोध सिर्जना भएको उनको भनाइ थियो । सम्बन्धित मुलुकमा दूतावास

नहुँदा विचौलियाले फाइदा उठाइरहेको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै छिट्टै यसको निकास निकालिदिन मञ्चले मन्त्री भण्डारीसमक्ष अनुरोध गरेको थियो । 'मागपत्र प्रमाणीकरण नहुँदा गैरकानुनिरूपमा सामाजिक सञ्जालको प्रयोग गरी कामदारमाथि ठगी भइरहेको

छ,' रावलले भने, 'एकातिर वैदेशिक रोजगार विभागमा उजुरीको चाड बढेको बढ्दै छ, अर्कोतिर उच्च सेवा सुविधा भएका मुलुकमा कामदारहरू जान पाइरहेका छैनन् । मुलुक भित्रने ठूलो विप्रेषण पनि गुमिरहेको छ ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

पशुपतिनाथमा रातभर धनुर्मासि पूजा

आचारसंहिता लागू, स्थानीय
कार्यपालिका र सोका सदस्य, संघ,
प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारी,
सुरक्षा निकाय, सुरक्षाकर्मी तथा
कर्मचारी, सरकारी अर्धसरकारी तथा
सार्वजनिक संस्थाको कार्यालय र

र मदन कोइरालालाई
कञ्चनपुरको प्रिजअमा
पदस्थान गरिएको छ ।
पर्वतका प्रिज हरिप्रसाद
धिमिरैलाई दोलखा, तनहुँका
प्रिजअ रामकृष्ण अधिकारीलाई
सिन्धुपाल्चोक, भोजपुरका
प्रिजअ शिवलाल तिमारीलाई
तनहुँ, कञ्चनपुरका प्रिजअ
लक्ष्मण ढकाललाई इलाम
र प्यूठानका प्रिजअ
दीपकराज नेपाललाई नवलपर
सी पाँचचमको प्रमुख जिल्ला
अधिकारीका रूपमा सरुवा
गरिएको छ । तेह्रथुमका प्रिजअ
प्रकाशचन्द्र अधिकारीलाई गृह
मन्त्रालयमा ल्याइएको छ ।
गूढका उपसाँचव महन्द्रकुमार
सापकोटालाई सल्यानको
प्रिजअ र बन्दना राईलाई
तेह्रथुमको प्रिजअमा सरुवा
गरिएको छ ।

उत्तका अनुसार पशुपतिनाथमा महाभोगका ब्राह्मणले दुई वटा खंडकुलामा खिचडी बनाएर एउटामा सख्खरसहितको र अर्कोमा चिनीसहितको खिचडी बनाउने गरिन्छ । अरू बेलामा पशुपतिनाथ लगाइने भोगमा च्नुनले साम्री हुन्छ । आज गर्नु पर्ने चिल्लो साम्री च्नुनुने विधि रहेको पशुपति क्षेत्रका मर्त अमर्त संस्कीतिवारे खोज गरिरहेकाका

[illegible]

युएडमा रोजगार		कम्पनी : SINOPEC ENGINEERING- ABU DHABI		वतानी को. 608286542	
पु.सं. रोजगारी दिने : २०२८/०८/२५		Lot No. 336909			
प्रि. सं.	कामदारको पद	मान संख्या	मार्केट तथ्य	आवेदन सुनिश्चित	प्रशिक्षण कार्यको समय
		पुरुष	महिला	AED	जे.रु.
1	Building Labour	50	0	1000	३८.९४५
2	Drilling Operator	120	0	1500	५८.८२०
3	Painter	8	0	1500	५८.८२०
4	Scaffolder	9	0	1500	५८.८२०
5	Welder	13	0	1500	५८.८२०

साउदीमार्ग रोजगार

एंग्लो **EXPERTISE CONSTRUCTION COMPANY LIMITED**

सेवा सुकाय : नि:सुकाय

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 308872

वतानी नं. ६०२८८२८३

क्र.सं.	कामदारको पद	गणन सलमिती	मसिफा तालव	अडमर कुलुम तालव	पसिफिफ काम कर	मसिफा काम कर	वसिफि काम कर	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती
1.	Construction Worker	1	0	1000	३८.३३२	०	०	०	०	०	०

कम्पनी : AL YUSR INDUSTRIAL CONTRACTING COMPANY

सेवा सुकाय : १००००

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 329012

वतानी नं. ६०२८८२८३

क्र.सं.	कामदारको पद	गणन सलमिती	मसिफा तालव	अडमर कुलुम तालव	पसिफिफ काम कर	मसिफा काम कर	वसिफि काम कर	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती
1.	Heavy truck driver	5	0	1800	६८.२८६	०	०	०	०	०	०

कम्पनी : GAS ARABIAN SERVICES SAUDI JOINT STOCK COMPANY

सेवा सुकाय : १००००

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 336085

वतानी नं. ६०२८८२८३

क्र.सं.	कामदारको पद	गणन सलमिती	मसिफा तालव	अडमर कुलुम तालव	पसिफिफ काम कर	मसिफा काम कर	वसिफि काम कर	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती	सुकाय सुमिती
1.	Construction Worker	25	0	1०००	३८.३३२	०	०	०	०	०	०
2.	HEAVY TRUCKS DRIVER	8	0	1800	६८.२८६	०	०	०	०	०	०

कम्पनी : अमरुतारको कार्यालय कानुनगाना निमि : २०२४ पुर्त पद अजे (3rd Jan. 2026) मा दलेख

सेवा सुकाय : १००००

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 336085

वतानी नं. ६०२८८२८३

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 336085

वतानी नं. ६०२८८२८३

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 336085

वतानी नं. ६०२८८२८३

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 336085

वतानी नं. ६०२८८२८३

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 336085

वतानी नं. ६०२८८२८३

पुर्त सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

पुनः विमान सलमिती तिथि : २०२४/०४/२५

LT. No. 336085

“पछिल्ला वर्षमा बढ्दो खडेरीका कारण पानीका मुहान सुक्ने र नयाँ घाँसपात पलाउन नसक्ने समस्या देखिएपछि चौरीपालन व्यवसाय कष्टकर बन्दै गइरहेको छ । याकमा आधारित उनीहरूको सांस्कृतिक पहिचान र सामाजिक जीवनशैलीमासमेत गहिरो संकट सिर्जना गरेको छ । चौरी हिमाली समुदायका लागि जीविकोपार्जनसँगै धार्मिक आस्था, संस्कार सांस्कृतिक पहिचानसँग गहिरो रूपमा जोडिएको आधारशीला हो । तर, याकचौरीपालन घट्दै जाँदा घिउ, दही र छुर्पीजस्ता परम्परागत वस्तुसँगै खर्क संस्कृति, चाडपर्व र दैनिक जीवनशैली नै संकटमा पर्दै गएको छ ।

संकटमा चौरीपालन व्यवसाय

नवीन लामिछाने/मनाङ

गण्डकी प्रदेशको उत्तरी भेगमा अवस्थित हिमालपारिको जिल्ला मनाङका खर्कहरूमा यतिवेला मुस्किलले चौरी देखिन्छन् । मनाङ डिस्याङ गाउँपालिका-४ आइसलेक खर्कमा ढुंगा माटो धेरै र हरिया घाँस कम देखिन थालेका छन् । जाडो मौसममा किसानले आफ्नो घरवरपर पाइने आहारा खोजेर याकचौरीलाई खुवाउने गर्छन् ।

१० वर्षदेखि याकचौरीपालन गर्दै आएका मनाङको नासौँ गाउँपालिका-४ ओडार गाउँका याक चौरीपालक किसान सुरेश थकाली समय हिउँ नपर्ने र खडेरी पनि लामो समय भइराख्ने हुनाले मनाङवासीले पानीका मुहान सुक्दै गएको बताउँछन् । उनी भन्छन्, ‘पहिले पहिले जताततै खर्कमा घाँस प्रशस्त पाइन्थ्यो । अहिले चरन क्षेत्र र पानीको मुहान सुक्दै जाँदा याकचौरीपालनमा समस्या बढ्दै गएको छ ।’

थकालीसँग अहिले ७० वटा याकचौरी छन् । घाँसको अभावमा थकालीले बजारबाट किनेर ल्याएको नाइट्रोजनको दाना खुवाएर पाल्ने गरेको बताउँछन् । ‘करिव पाँचदेखि १० वर्षको अन्तरालमा कुनै वर्ष बढी पानी र हिउँपर्ने हुन्छ भने कुनै वर्ष न पानी न हिउँ पर्छ,’ किसान थकाली भन्छन्, ‘सन् २०२० मा भएको अत्यधिक हिमपातले जनजीवन मात्रै नभई याकचौरीलाई आहार पुर्‍याउन समस्या भयो ।’ अत्यधिक चिसो र हरियो घाँसपात र अन्य पौष्टिक आहारको कमीले मनाङमा सयौँ किसानको गोठ खाली भएको अनुभव थकाली सुनाउँछन् । मनाङको नाम्केखर्क, क्याङ, माथिल्लो मनाङ, आइसेलेक क्षेत्रमा नै अनावृष्टि, अतिवृष्टि हुँदा पशुपालनमा मात्रै नभई भू-क्षय जस्ता विपद्बाट स्थानीय किसानलाई चौरीपालनमा थप समस्या भएको छ । वर्षा र हिमपात पर्ने समय फेरिकाले किसान चौरीपालन गर्ने आत्मविश्वास घट्दै थएको थकाली बताउँछन् ।

हिमपहिरो जानु, हिमताल सक्नु, याकचौरीका खर्क (घाँसे मैदान) बगरमा परिणत हुँदै गएको मनाङका स्थानीय वासिन्दा बताउँछन् । पानीको अभावले घाँसे मैदान बगरमा परिणत भएपछि याकचौरीलाई आहार पुर्‍याउन चुनौतीपूर्ण भएको उनीहरूको भनाइ छ ।

नासौँ गाउँपालिका-४ ओडारका चौरीपालक किसान खरमान गुरुङ भन्छन्, ‘विगतमा हिउँपर्ने समय एउटै हुन्थ्यो । अहिले कुन बेला हिउँ पर्छ भन्ने थाहा हुँदैन ।’ पहिलेपहिले हिमपात हुने समयमा बढी चिसो भएपछि गोठ सार्ने गरिन्थ्यो तर अहिले हिउँ पर्ने समयको ठेगान नै नहुँदा पशुचौपायाको आहार व्यवस्थापन गर्न सकस हुने उनी बताउँछन् । पाँच वर्षअघि भएको हिमपातमा गुरुङको ६३ वटा याकचौरी मरेका थिए । त्यसपछि उनी थप चौरी पाल्नलाई आँट नगरेको बताउँछन् । ‘पानी र खडेरीको विपद्ले हामी किसान हतोत्साहित भएका छौँ, कहिले हिमपातले त कहिले गर्मीले याकचौरी मर्छन्,’ गुरुङ भन्छन् । राष्ट्रिय कृषि जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा हिमाली क्षेत्रमा बसोबास गर्ने १० हजार परिवारको जीविकोपार्जनको प्रमुख स्रोत याकचौरीपालन हो ।

पछिल्ला वर्षमा बढ्दो खडेरीका कारण पानीका मुहान सुक्ने र नयाँ घाँसपात पलाउन नसक्ने समस्या देखिएपछि चौरीपालन व्यवसाय कष्टकर बन्दै गइरहेको छ । याकमा आधारित उनीहरूको सांस्कृतिक पहिचान र सामाजिक जीवनशैलीमासमेत गहिरो संकट सिर्जना गरेको छ । चौरी हिमाली समुदायका लागि जीविकोपार्जनसँगै धार्मिक आस्था, संस्कार सांस्कृतिक पहिचानसँग गहिरो रूपमा जोडिएको आधारशीला हो । तर, याकचौरीपालन घट्दै जाँदा घिउ, दही र छुर्पीजस्ता परम्परागत वस्तुसँगै खर्क संस्कृति, चाडपर्व र दैनिक जीवनशैली नै संकटमा पर्दै गएको नारका ८४ वर्षीय साइमाटासी लामा बताउँछन् ।

कृषि तथा पशुपक्षी मन्त्रालयका अनुसार नेपालमा हाल ७१ हजार ९१३ हजार याक/ताक/चौरी रहेका छन् । सन् १९६० को दशकमा यसको संख्या करिव दुई लाख थियो । तथ्यांकअनुसार याकको संख्या पछिल्ला तीन वर्षमा १५ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । मन्त्रालयका अनुसार ६० प्रतिशत चौरीहरू खर्क क्षेत्रमा पालिन्छन् । एक खर्कमा सामान्यतः १५ देखि ५० चौरीसम्म पालिएको पाइन्छ । खर्कमा नै दूध, घिउ, छुर्पी, पनिर उत्पादन गरिन्छ ।

जलवायुको प्रभाव

विश्वभर जलवायु परिवर्तनको असर नेपालमा पनि प्रत्यक्षरूपमा देखिएको छ । यसको असर बढी हिमाली क्षेत्रमा पर्दा यहाँका खेतीपातीका साथै पशुपालनमा पनि समस्या पर्दै गएको जल तथा मौसम विज्ञान विभागका मौसमविद् रोहन लामिछानेले

१० वर्षदेखि याकचौरीपालन गर्दै आएका मनाङको नासौँ गाउँपालिका-४ ओडार गाउँका याक चौरीपालक किसान सुरेश थकाली समय हिउँ नपर्ने र खडेरी पनि लामो समय भइराख्ने हुनाले मनाङवासीले पानीका मुहान सुक्दै गएको बताउँछन् । उनी भन्छन्, ‘पहिले पहिले जताततै खर्कमा घाँस प्रशस्त पाइन्थ्यो । अहिले चरन क्षेत्र र पानीको मुहान सुक्दै जाँदा याकचौरीपालनमा समस्या बढ्दै गएको छ ।’

नासौँ गाउँपालिका-४ ओडारका चौरीपालक किसान खरमान गुरुङ भन्छन्, ‘विगतमा हिउँपर्ने समय एउटै हुन्थ्यो । अहिले कुन बेला हिउँ पर्छ भन्ने थाहा हुँदैन ।’ पहिलेपहिले हिमपात हुने समयमा बढी चिसो भएपछि गोठ सार्ने गरिन्थ्यो तर अहिले हिउँ पर्ने समयको ठेगान नै नहुँदा पशुचौपायाको आहार व्यवस्थापन गर्न सकस हुने उनी बताउँछन् ।

जानकारी दिए । ‘पछिल्लो समय विशेष गरेर हिमाली क्षेत्रमा अझ बढी प्रभाव परेको देखिएको छ,’ उनले भने, ‘प्रत्येक वर्ष तापक्रम बढ्दै जाँदा आवश्यकताभन्दा बढी पानी तथा हिमपात हुने मौसमी प्रणाली देखिन्थ्यो तर अहिले सक्रिय भएको मौसमी प्रणाली देखिएको छैन ।’

हिमाली क्षेत्रमा तापक्रम बृद्धिले यस क्षेत्रका कृषि, पशुपालनलगायतमा प्रभावित भएको बताउँदै उनी भन्छन्, ‘जति तापक्रम बढ्दै जान्छ, त्यति नै पशुपालन, कृषि क्षेत्रमा असर गर्दै जान्छ । तापक्रम बृद्धिले नै बाढी, पहिरोलगायतका विपद् आउने हुन्छ ।’ सुख्खापनले कृषि, पशुपालनमा प्रभाव पारेको देखिएको उनले बताए । विगतमा एउटै समयमा हिमपात तथा पानी पर्ने भएको अभिलेखमा रहेका छन् । सन् २०२१ मा थोरै समयमा धेरै वर्षा भएको र हिमाली क्षेत्रका बस्ती, चरन क्षेत्र, खेतीयोग्य जमिनमा क्षति पुगेका उनले बताए ।

सन् २०२० मा भारी हिमपात, सन् २०२५ मा अकस्मात हिमपात र वर्षाले प्रभाव पारेको अभिलेख पाइएको उनको भनाइ छ । हिमाली क्षेत्रमा छिटोछिटो मौसम परिवर्तन हुँदा बालीनाली फरिने देखिएको लामिछानेको भनाइ छ । हिमाली क्षेत्रमा उत्पादन वा विरुवा नै हुर्कने नसक्ने भएकामा अहिले उत्पादन भएको पाइएको देखिन्छ । हिउँसँग सम्बन्धित भएर हुने पशुपालनका रूपमा रहेका याकचौरीपालन तापक्रम वृद्धि हुँदै जाँदा लोप हुने अवस्थामा पुग्न सक्ने उनको अनुमान छ ।

उनले भने, ‘तापक्रम बृद्धि हुँदै जाँदा कसरी एड्याप्टिभ हुने र जनावरका साथै मानवलाई एड्याप्टिभ बनाउनुपर्ने हुन्छ । कुन-कुन व्यवसाय तथा गाईमैसी पालनको विकास गर्न सकिन्छ जलवायु परिवर्तनमैत्री बनाउन अध्ययन गरेर लाग्नुपर्छ ।’ कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय गण्डकी प्रदेशका वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत शोभा शर्माले याकको संख्या घट्दै जानुमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव र युवाको वैकल्पिक रोजगारीप्रतिको आकर्षण भएको बताए । नासौँ गाउँपालिका-८ ताचैका पशुपालक किसान याद घले घाँसको अभावमा याकचौरी, भेडाच्याग्राले माटो चाटेर बाँच्ने गरेको बताउँछन् ।

‘हिउँ परे पो यहाँको पालुवा पलाउँछ र पशुचौपाललाई घाँस हुन्छ,’ उनी भन्छन्, ‘एउटै गोठमा २०० भन्दा माथि याकचौरी र भेडाच्याग्रा पालिन्छन् । आफैले घाँस, दाना खरिद गरेर पाल्न सक्ने अवस्था छैन ।’ करिव पुसदेखि फागुन, चैतसम्म याकचौरी र भेडाच्याग्रालाई घाँसको समस्या हुन्छ । जौ, करु, उवा, गहुँ, कोलो बोडी, फापरको डाँठ गाईगोरु, याकचौरीलाई भए पनि भेडाच्याग्रालाई घाँस पुर्‍याउन नसकिने उनको भनाइ छ ।

उच्च हिमाली क्षेत्रमा तापक्रम १.५-२ डिग्रीसेल्सियसले बढेको अध्ययनले देखाएको हिमजलाधार विज्ञ रिजनभक्त कायस्थ बताउँछन् । ‘यसको प्रत्यक्ष प्रभाव खर्क र जलस्रोतमा परेको देखिन्छ,’ उनी भन्छन्, ‘तापक्रम बृद्धिकै कारण हिउँ पग्लिँदै गएका छन्, पानीका स्रोत सुक्ने क्रम बढ्दो छ । जसले खर्कका साथै पशुपक्षी तथा मानवलाईसमेत प्रभाव परिरहेको छ ।’ कायस्थ भन्छन्, ‘सिँचाइको अभावले चरन भूमि सुख्खा बन्दै गएका छन् । पहिले हराभरा देखिने चौरी खर्क अधिक स्थानमा चिरा परेका छन् । कतिपय स्थानमा पानीको अभाव, पहिरोका कारण माटो कटानजस्ता कारणले चरनयोग्य भूमि घटेका छन् ।’ चरण भूमिको अभावले यहाँका किसानले याकचौरीपालन कम गर्दै गएको हुनसक्ने उनी बताउँछन् ।

हिमाली क्षेत्रमा सुख्खापन बढ्दै गएपछि याकचौरीलाई हुने पौष्टिक घाँसपात र औषधीय जडीबुटी हराउँदै गएका छन् । हिमाली क्षेत्रमा नै हिउँ कम पर्दा हिमरेखा पनि माथि सर्दै गएका छन् । कार्तिक अन्तिम सातादेखि मार्सिको पहिलो साताभित्र चिसोका कारण खर्कबाट याकचौरीलाई तल्लो खर्क (घर नजिक) सार्ने प्रचलन छ । घाँसेमैदान प्रशस्त हुँदा याकचौरीको मलमूत्रले अझ मौलाएर हरित वृद्धिमा टेवा पुर्‍याउँदै आकामा अहिले मुख्यतः पानीको मुहान पनि सुक्दा घाँसेमैदान नै मार्सिँदै गएका छन् । राष्ट्रिय पशुपक्षी स्रोत व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन कार्यालयका वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत आभास पौडेलले हिमाली जिल्लामा तापक्रम बृद्धिका कारण याकमा किर्ना, भिँगा बस्ने समस्या बढ्दै गएकोले याक मर्ने थालेको स्थानीय वासिन्दाले गुनासो गर्ने गरेको बताए ।

बन्यजन्तु संरक्षण र पारिस्थितिकीय प्रणालीमा विद्यावारिधि गरेका श्यामकुमार थापाका अनुसार पछिल्लो समय जलवायु परिवर्तनका कारण चिसो मौसममा हिमालमा हिउँ नपर्ने र गर्मीमा खर्कमा पानी अभाव भई हिमाली भेगका वनस्पती र वुट्यान मर्दै जाने समस्या देखिन थालेको छ । हिमाली क्षेत्रमा चरिचरन घट्दै गएपछि त्यस क्षेत्रका स्थानीय वासिन्दाले चौरीपालनको वैकल्पिक व्यवसाय खोज्न थालेका छन् । जलवायु परिवर्तनका विज्ञ उत्तमबाबु श्रेष्ठका अनुसार जहाँ खर्कहरू छन्, त्यहाँ तापक्रम बृद्धिदर सरदरभन्दा बढी देखिएको छ । कर्णालीको क्षेत्रका हिमाली जिल्लामा लामो समयसम्म खडेरी देखिएको र जसको कारण घाँस सुक्ने, घाँसको गुणस्तर र मात्रा कम हुने समस्या देखिने उनको भनाइ छ ।

बजारको समस्या

हिमाली क्षेत्रमा प्रतिचौरी वार्षिक औसत ३०० लिटर दूध उत्पादन हुने कृषि तथा पशुपक्षी विभागले जानकारी दिएको छ । विभागका अनुसार वार्षिक करिव चार हजार मेट्रिक टन घिउ, आठ हजार मेट्रिकटन छुर्पी र पनिर तीन हजार मेट्रिकटन चौरीको दूधबाट उत्पादन हुँदै आएको छ । एक मध्यम खालको खर्कले प्रतिवर्ष औसत पाँचदेखि १० लाख रूपैयाँसम्म आम्दानी गर्नसक्ने अनुमान गरिएको छ । छुर्पी, घिउ, चौरीको गैँ र मल बिक्रीबाट हुने आम्दानीले हिमाली गाउँमा आर्थिकस्तर वृद्धि सम्भव बनाएको छ । याकचौरीपालन कम हुँदै गएपछि उत्पादनमा पनि कमी आएको स्थानीय बताउँछन् । विशेषगरी मनाङका पशुपालक किसान प्रत्यक्ष लाभान्वित हुनेगरी बजारको व्यवस्थापन नहुँदा पलायन हुने अवस्था सिर्जना भएको छ ।

नेपाल याकचौरी किसान महासंघका केन्द्रीय अध्यक्ष पविहाङ राईका अनुसार बजार अभाव र मूल्य अस्थिरताले किसान निरुत्साहित भएका छन् । आयातीत घिउ, मासुले स्थानीय उत्पादन प्रतिस्पर्धी हुन नसकेको उनी बताउँछन् । आयातीतभन्दा स्थानीय उत्पादनलाई प्राथमिकता दिन सके याकचौरीपालक किसानलाई प्रोत्साहन मिल्ने उनको भनाइ छ । चौरीखर्कहरू समुद्री सतहबाट तीन हजार मिटरदेखि पाँच हजार ५०० मिटर उचाइसम्म पाइन्छन् । मनाङ, मुस्ताङ, म्याग्दी, बागलुङ, गोर्खा, धादिङ, दोलखा, रसुवा, सिन्धुपाल्चोक, रामेछाप, मुगु, डोल्पा, जुम्ला, हुम्ला, रुकुम पूर्व, कालीकोट, बाजुरा, बझाङ, दार्चुला, सोलुखुम्बु, संखुवासभा, ताप्लेजुङलगायतका ३१ जिल्लामा

व्यावसायिक चौरीपालक किसान रहेका छन् ।

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालयकी वरिष्ठ पशु विकास अधिकृत शोभा शर्माका अनुसार नेपालभर हाल करिव ३५ हजार खर्क रहेका छन् । तीमध्ये भण्डै १० हजार खर्क सक्रियरूपले चौरीपालनमा प्रयोग भइरहेका छन् । मलेसियन एनिमल हस्वण्डरी जर्नल (एमएचजे)ले गरेको अनुसन्धानले सन् २०१७ सम्म याक, नाक चौरीपालन वृद्धि भएको थियो भने त्यसपछिको वर्षमा विस्तारै घट्दै गएको बताउँछन् । मनाङमा मात्र करिव एक हजार १५० खर्क सक्रिय छन् । यस्तै मुस्ताङमा ८५०, डोल्पामा एक हजार ३०० र सोलुखुम्बुमा करिव ७५० खर्क सक्रिय छन् । डोल्पा, मुस्ताङ, मनाङलगायतका ठाउँमा व्यापक चरन क्षेत्र र चौरीपालन परम्परागत जीवनशैलीसँग गाँसिएको हुँदा खर्कको संख्या बढी छन् । दोलखा, ताप्लेजुङलगायतका जिल्लामा खेतीयोग्य जमिन बढी भएकाले चौरी पाल्ने खर्कको घनत्व कम रहेको छ । वैदेशिक रोजगारी, सहरीकरण, जलवायु परिवर्तन र नयाँ पुस्ताको विकर्षणले याकचौरीपालन घट्दै गएको छ । सिँचाइको अभावले अधिकांश खर्क संकटमा पर्दै गएको छ । खर्कका नजिकै रहेका तालतलैयालगायत पानीका स्रोत हराउने क्रममा छन् ।

देशभरका युवा वैदेशिक रोजगारी मोहले पलायन हुने संख्या बढेसँगै यहाँका खेतीयोग्य जमिन बाँकिनुका साथै खेतीपाती र पशुपालन चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ । नार्पाभूमि गाउँपालिका-३ नार गाउँका पशुपालक मिडमार्गछरिङ लामा भन्छन्, ‘वैदेशिक रोजगारी, विकट क्षेत्रका कारण गोठाला नपाइने मुख्य समस्याले पशुपालन घट्दै गएको छ ।’ उनका अनुसार नार्पाभूमिमा हरेक वर्ष चार/पाँच परिवारले पशुपालन छाड्दै गएका छन् । केही अन्यत्र पलायन भएका छन् भने केहीले व्यवसाय फेर्ने गरेका उनी बताउँछन् ।

संरक्षणका प्रयास

गण्डकी प्रदेशले लोपोन्मुख याकचौरी याक आनुवंशिक स्रोत केन्द्र स्याङ्बोचे सोलुखुम्बुबाट याक वितरण कार्यक्रमको पनि सुरुआत गरेको छ । याकलाई लोप हुन नदिन केन्द्रले हाडनाताबाट देखिने समस्या समाधान गर्ने उद्देश्यले २०७९ सालदेखि मनाङमा याकचौरीको नश्ल सुधार कार्यक्रमको सुरुआत गरेको छ । शुद्ध नश्लमाफत याक उत्पादन प्रक्रियाको लागि गाउँमै ब्याड याक वितरण गर्दै आएको केन्द्रका सूचना अधिकारी रामललन यादवले बताए । याकचौरीपालक व्यवसायी महासंघ गण्डकी प्रदेशका अध्यक्ष सुरेश थकालीका अनुसार सामूहिक याकचौरीपालन गर्ने मनाङका किसानलाई नौ र मुस्ताङमा १० वटा ब्याड याक वितरण गरिएको थियो ।

चिसो बढेसँगै तीन हजारदेखि पाँच हजार मिटर उचाइका लेकको खर्कमा पुर्‍याइएका याकचौरी एक हजार ७०० मिटर उचाइको बेंसीतर्फ भारिसकिएको छ । हिउँपर्ने वा चिसो बढ्दै जाँदा चिसोका याकचौरीलाई घाँस तथा आहारको अभाव हुने गर्दछ । यिसोले यहाँका घाँस सुक्ने याकचौरीको आहार (सोइ) को अभाव हुने हुँदा आफैले घाँस संकलन गरेर याकचौरीलाई खुवाउने गरेको किसान बताउँछन् । यहाँका पशुपालक किसानले घाँसको अभाव पूरा गर्न जैविक रूपमा दाना (सोइ) बनाएर खुवाउने गरेका छन् । यहाँका किसानले गर्दै आएका खेतीपाती (गहुँ, करु, कोलो बोडी, फापर) लगायत रैथाने बालीका सुकेका डाँठ, दाना, पिठोको मिश्रण बनाइ खुवाउने गरिएको याकचौरीपालक किसान महासंघ गण्डकी प्रदेशका अध्यक्ष सुरेश थकाली बताउँछन् । घाँस नपुगेर हुनसक्ने याकचौरीको दुर्बलतालाई यस प्रकारको दानाले पौष्टिक तथा भिटामिनसमेत पूर्ति गर्ने गरेको किसान बताउँछन् ।

हिमाली जिल्लाका तालतलैया र मुहान सुक्दै गएपछि त्यसको वैकल्पिक उपायको रूपमा ‘रिचार्ज पोखरी’ निर्माण गर्ने थालेका छन् । वडा नं ६ स्थित पोंकर ताल परिसरमा रिचार्ज पोखरी निर्माण गरिएको नासौँ गाउँपालिकाका अध्यक्ष धनबहादुर गुरुङले जानकारी दिए । उनले भने, ‘मनाङका तालतलैया, प्राकृतिक पानीका मुहान अहिले सुक्दै गएका छन् । यसको संरक्षणका लागि हामीले रिचार्ज पोखरी निर्माण गर्ने नियर्ण गरेका हौं ।’

तीन वटा रिचार्ज पोखरी निर्माण गरिएको छ । भिमथाङ र तिल्चेमा रिचार्ज पोखरी निर्माण भइरहेको छ । पोखरीबाट याकलाई पानी खुवाउने व्यवस्था गरिएको गाउँपालिकाका अध्यक्ष गुरुङले बताए । भिमथाङमा ५० लिटरको रिचार्ज पोखरी बनाइएको छ । जलवायु परिवर्तनले पारेको असर र यसको न्यूनीकरणका लागि समुद्री सतहदेखि चार हजार मिटर उचाइमा रिचार्ज पोखरी निर्माण गरिएको छ । *रासल*

फिल्म पिआर ओटिटी डिजिटल प्लेटफर्म एमएसएम भिडियोमार्फत प्रसारण भएको छ । बिहिबार (आज)बाट एमएसएम भिडियोमार्फत प्रसारण भएको छ । गत मंसिर २६ गतेबाट प्रदर्शनमा आएको यो फिल्मलाई हलमा हेर्न नपाएका दर्शकका लागि डिजिटल प्लेटफर्ममार्फत सुविधा प्रदान गरिएको हो । शोभित बस्नेतको निर्देशनमा निर्माण भएको यस फिल्ममा नेपालबाट अस्ट्रेलिया पुगेका युवाहरूको समपना स्थायी आवासीय पत्र (पीआर)प्राप्त गर्नको लागि गर्ने संघर्षको कथालाई देखाउन खोजिएको छ । अधिकांश सुटिङ अस्ट्रेलियामा गरिएको छ ।

शनिवार, १२ पुस २०८२ (Saturday, 26 December 2025)

'द ब्ल्यू लाइट'को टिजर सार्वजनिक

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- साइकोलोजिकल थ्रिलर जनरामा निर्माण भएको चलचित्र 'द ब्ल्यू लाइट'को टिजर सार्वजनिक भएको छ । बिहीवार क्रिसमसको अवसर पारेर मौरी पिक्चर्सको युट्युब च्यानलबाट सार्वजनिक गरिएको हो । महेश त्रिपाठी र बेनिशा हमालको संवादसँगै सुरु हुने टिजरले फिल, लभ, रोमान्स, आक्रमण, प्रतिशोध, हत्या, त्रास र कानुनी फन्दा देखाउने प्रयास गरेको छ ।

अविश्वास, नियत र आक्रमणको वरिपरि मुख्य पात्रहरू घुमिरहँदा उनीहरूले कसरी एकले अर्कोलाई सिध्याउने खेल खेलिरहेका छन् भन्ने टिजरमा देख्न सकिन्छ ।

प्रहरीले बयान लिइरहेको दृश्यसँगै अपराधका श्रृंखलाबद्ध घटना टिजरमा समावेश छन् । ब्याकग्राउन्ड स्कोर र कलरले सिनेमाको टोन देखाएको छ । टिजरले साइकोलोजिकल थ्रिल फिल

गराउने प्रयास गरेको छ ।

निर्माण टिमले टिजरसँगै सिनेमा रिलिजको नयाँ मिति पनि सार्वजनिक गरेको छ । माघ १६ गते यो सिनेमा रिलिज हुनेछ । यसअघि यो चलचित्र पुस १० गते सार्वजनिक गर्ने भनिएको थियो ।

बलिराम चौहानको निर्देशन रहेको 'द ब्ल्यू लाइट'को प्रमुख भूमिकामा बेनिशा हमाल, अर्पण थापा, आयुसमान देशराज जोशी, सुप्टि श्रेष्ठ, महेश त्रिपाठी र सुरक्षा इटानी छन् । चलचित्रमा बाल कलाकारमा ग्रिसमा कटुवाल र सहारा शर्मा छन् । स्काइफल पिक्चर्सले प्रस्तुत गरेको 'द ब्ल्यू लाइट'को को-प्रोड्युसरको रूपमा भोलानाथ कटुवाल र रमन ग्रे रहेका छन् । कार्यकारी निर्मातामा भने छाँयाकार नरेन्द्र मैनाली र नायिका बेनिशा हमाल छन् । नरेन्द्र मैनालीले गरेको छायांकन रहेको चलचित्रका आकाश उखेडा मध्य सहायक निर्देशक, रेलिजा श्रेष्ठ प्रोडक्सन डिजाइनर, दिलीप पन्त निर्माण नियन्त्रक हुन् ।

काठमाडौँ आइपुगे पञ्जाबी गायक मिक्ससिंह जस

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- अंग्रेजी नयाँवर्ष २०२६ को अवसरमा 'पञ्जाबी पप नाइट विथ मिक्ससिंह जस'को आयोजना हुने भएको छ । कन्सर्टमा प्रस्तुति दिन 'सुनियाँ सुनियाँ' गीतका चर्चित पञ्जाबी गायक मिक्ससिंह जस भारतबाट नेपाल आइपुगेका छन् ।

यसबारे जानकारी दिन पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गरिएको थियो, जहाँ गायक जसले नेपालमा दर्शक भुमाउन उत्साहित रहेको बताए । शनिवार साँझ ठमेलस्थित क्लब नोभामा ४ घण्टासम्म उनले दर्शक भुमाउने छन् । त्यहाँ पञ्जाबी भांगडा डान्ससहित १० प्रस्तुति रहने जनाइएको छ । कन्सर्टको आयोजना स्किलमाण्डु

नेपालले गरेको छ । यसका लागि १ हजार, २ हजार र ५ हजार शुल्क तोकिएको छ ।

गायक मिक्ससिंह जसले नेपाली खाना र पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि आफ्नो भ्रमण

विशेष हुने पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी दिएको थिए ।

‘आफ्नो सुपरहिट गीत ‘सुनियाँ सुनियाँ’ मा करिब ३० प्रतिशत नेपाली फ्यानको प्रतिक्रिया आएकाले पनि मलाई नेपाल आउने इच्छा बढाएको थियो’ उनले भने ‘म अबको तीन दिन नेपाल बसाईमा पशुपतिनाथ दर्शन, काठमाडौँका पुरातात्विक सम्पदा र सगरमाथा बेस क्याम्प घुम्ने योजना छ ।’

नेपाली गीत पनि सुन्ने गरेकाले यहाँको संगीतप्रति झुकाव बढेको उनले बताए । आगामी गीतको छायांकन नेपालमा गर्नेदेखि ट्युनिङ मिलेको खण्डमा नेपाली संगीतकर्मीसँग सहकार्यको इच्छा पनि उनले जनाए । यहाँको पर्यटन प्रवर्द्धनमा सघाउन तयार रहेको र यसको लागि संगीत उत्तम माध्यम रहेको उनले बताए ।

'भरीपछिको इन्द्रेणी'लाई क्युएफएक्सले हेला गऱ्यो

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- कलाकार तथा निर्देशक अर्जुन घिमिरे 'पाँडे' ले आफ्नो फिल्म 'भरीपछिको इन्द्रेणी' लाई क्युएफएक्स हलले शो नदिएर हेला गरेको गुनासो गरेका छन् । आफ्नो फिल्मका लागि क्युएफएक्सले देशभर जम्मा ५ शो दिएको उनको भनाइ छ ।

'क्युएफएक्सले मेरो फिल्म 'भरीपछिको इन्द्रेणी' लाई सुरु देखिनै देशभर जम्मा ५ शो दिएको छ', पाँडेले भने- 'एउटा

फिल्मले क्युएफएक्समा पाउने शो यति हो र ।' सुरुमा थोरै शो दिए पनि दर्शक बढेपछि शो बढाउँछ भन्ने लागेको थियो । तर अहिलेसम्म नबढाएको उनको भनाइ छ । 'अहिले पनि हेर्ने हो क्युएफएक्समा फिल्मले पाएको सबै शो भरिभराउ छन्', पाँडेले थपे- 'दर्शक भएपछि त शो ज थप्नु पर्‍यो नि ।' उनले आफ्नो फिल्मलाई जान जान शो नदिएको गुनासो गरे ।

'आजबाट रिलिज भएका हिन्दी फिल्ममा कति दर्शक हुन्छन् याहा छैन । त्यसलाई २०० वढी शो दिएको

छ', पाँडे भन्छन्- 'दर्शकको भएको नेपाली फिल्मलाई किन जम्मा पाँच शो ।'

पाँडेको फिल्म 'भरीपछिको इन्द्रेणी' गत पुस ४ गतेबाट सार्वजनिक प्रदर्शनमा आएको हो । फिल्म आजबाट प्रदर्शनको दोस्रो हप्तामा प्रवेश गरेको छ । दर्शकबाट 'वर्ड अफ माउथ' पाउन सफल फिल्मले पहिलो साता उत्साहजनक व्यवसाय गरेको पाँडेले बताए । 'पाँडे' ले यसै फिल्मबाट निर्देशनमा डेब्यु गरेका हुन् ।

फिल्ममा गणेश उप्रेती, रमेश उप्रेती, प्रकाश घिमिरे, दीपाश्री निरौला, प्रियना

आचार्य (मुन्ती) लगायतको अभिनय छ । फिल्मको एक गीतमा मोडल अञ्जली अधिकारी र कोरियोग्राफर प्रदीप लामा पनि विशेष भूमिकामा देखिनेछन् ।

अभिनेता गणेश उप्रेतीले ९ वर्षपछि र रमेश ७ वर्षपछि यसै फिल्ममार्फत अभिनयमा कमब्याक गरेका छन् । नागराज इन्टरटेनमेन्ट प्रालिको ब्यानरमा निर्माण भएको फिल्मले देशको राजनीतिक अस्थिरता, त्यसले जनतामा पारेको प्रभाव र नयाँ पुस्ताको आकांक्षा र आक्रोशलाई मुख्य कथावस्तु बनाएको छ ।

रंगशाला

चौथो त्रियुगा मेयर रनिङ शिल्ड सुरु

प्रभाव संवाददाता

उदयपुर- त्रियुगा नगरपालिकाको आर्थिक सहयोग तथा नगर युवा तथा खेलकुद विकास समितिको आयोजनामा चौथो त्रियुगा अन्तर मा.वि. मेयर रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता शुक्रवार सुरु भएको छ । त्रियुगा नगरपालिका वडा नं १३ स्थित थरहुट रंगशालामा प्रतियोगिता शुरु भएको हो ।

'राष्ट्रका लागि खेलकुद, स्वास्थ्यका लागि खेलकुद' भन्ने नारा सहितको प्रतियोगिताको कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि त्रियुगा नगरपालिकाका नगर प्रमुख वसन्त बस्नेतले उद्घाटन गरेका हुन् ।

खेलकुद प्रतियोगितामा नगरपालिका भरिका विद्यालयबाट ३ हजार बढी विद्यार्थीहरूले सहभागीतामा सहभागिता जनाएका छन् । त्रियुगा नमुना माविको प्रांगणबाट प्रभातफेरी कार्यक्रम गरि सुरु भएको च्याली थरहुट रंगशालामा मार्च पास गरी प्रतियोगिताको उद्घाटन गरिएको हो ।

प्रतियोगितामा भलिबल, कराँते, तेक्वान्दो, कर्बडी एथलेटिक्स लगायतका ५ विधाका खेलहरू खेलाइने त्रियुगा नगर खेलकुद विकास समितिका अध्यक्ष किरन कार्कीले जानकारी दिए ।

खेल मार्फत विद्यार्थीमा आत्मनिर्भर, स्वावलम्बन र अनुशासनको विकास हुने विश्वाससहित प्रतियोगिताको आयोजना

गरिएको नगर प्रमुख बस्नेतले बताए ।

विद्यार्थीलाई पढाईमा मात्र सिमित गर्न नहुने भन्दै हप्ताको अन्तिम दिन शुक्रवार 'बुक फ्री डे' घोषणा गरेर विद्यार्थीलाई अनिवार्य अतिरिक्त क्रियाकलापमा सहभागी गराएको र हरेक वर्ष मेयर रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता मार्फत विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गर्दै लैजाने योजना अनुसार प्रतियोगिताको आयोजना गरिएको नगर प्रमुख बस्नेतले बताए ।

राष्ट्रियस्तरका प्रतियोगितामा छनोट हुने प्रतियोगिताका लागि मेयर रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता एउटा आधारको रूपमा रहेको र यसले विद्यार्थीमा खेल भावनाको विकास गराउने उल्लेख गरे ।

बंगलादेश प्रिमियर लिग

सन्दीपको टोलीको विजयी सुरुआत

काठमाडौँ- नेपाली राष्ट्रिय टोलीका लेग स्पिनर सन्दीप लामिछाने आवद्ध राजशाही वारियर्सले बंगलादेश प्रिमियर लिग (बीपीएल)मा रोमान्चक जितसहित सुखद सुरुआत गरेको छ ।

शुक्रबार सम्पन्न खेलमा राजशाहीले सिल्लेट टाइटन्सलाई ८ विकेटले पराजित गरेको हो । सिल्लेटले दिएको १९१ रनको लक्ष्य पछ्याएको राजशाहीले अन्तिम २ बल बाँकी रहँदा २ विकेट गुमाएर १९२ रन बनायो । जितसहित राजशाहीले २ अंक जोडेको छ । राजशाहीका कप्तान नजमुल हसेन शान्तोले

शतक पूरा गरे । ६० बल खेलेका उनले १० चौका र ५ छक्कासहित १०१ रन बनाए । उनी अविजित रहे । मुशफिकूर रहिमले ३१ बलमा ४ चौका र २ छक्कासहित अविजित रहँदै ५१ रनको योगदान दिए । यी दुईबीच तेस्रो विकेटका लागि १३२ रनको साफेदारी बनेको थियो ।

साहिबजादा फरहान २० र तान्जिद हसन १० रनमा आउट भए । खालिद अहमद र मेहदी हसन मिराजले समान १ विकेट राखे । त्यसअघि सिल्लेट अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट रंगशालामा टस हारेर पहिला ब्याटिङ थालेको

धरेलु टोलीले निर्धारित २० ओभरमा ५ विकेट गुमाउँदै १९० रन बनाएको थियो । सिल्लेटका परवेज हुसेन इमनले सर्वाधिक ६५ रन बनाए । ३३ बल खेलेका उनले ४ चौका र ५ छक्का चौकासहित ४१ रनको योगदान दिए । आफिफ हुसेन ३३, साइम अयुब २८ र हजरतुल्लाह जजाई २० रनमा आउट भए । नेपालका सन्दीपले सर्वाधिक २ विकेट लिए । ४ ओभर बलिङ गरेका उनले ३८ रन खर्चिए । विनुरा फर्नान्डो र तन्जिम हसन सकिबले समान १/१ विकेट लिए । *एजेन्सी*

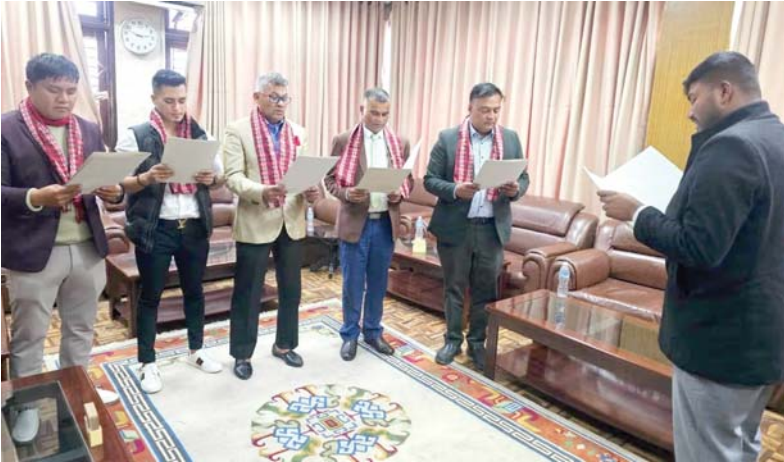
राखेप बोर्डमा पाँच सदस्य नियुक्त

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयले राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) बोर्डमा पाँच सदस्य नियुक्त गरेको छ ।

सिंहदरबारस्थित युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयमा युवा तथा खेलकुदमन्त्री बन्नु गुप्ताले परिषद्को बोर्डमा रिक्त रहेका पदमा पाँच जनालाई नियुक्त गरेको मन्त्रीका स्वकीयसचिव विनोद रिमालले जानकारी दिए ।

परिषद्मा नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका पूर्वप्रशिक्षक जगतबहादुर टमाटा, रक्वी संघका बोर्ड सदस्य सन्तकुमार मेहता, नेपाल एसोसिएसन अफ न्यापिटिड एजेन्सिज (नारा) को तर्फबाट रोजेश खड्का, नेपाल तेक्वान्दो संघको तर्फबाट कुमार लामा घिसिङ र उद्योग वाणिज्य महासंघको सिफारिसमा

प्रयास कार्कीलाई नियुक्त गरिएको हो । चार वर्षका लागि नियुक्त गरिएका

सदस्यहरूलाई मन्त्री गुप्ताले पद तथा गोपनीयताको सपथ गराईसकेका छन् ।

नवौँ एनभिए भलिबल

आर्मी र पुलिस विजयी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- राजधानीमा शुक्रबारदेखि सुरु भएको नवौँ एनभिए महिला तथा पुरुष क्लब भलिबल च्याम्पियनसिपको महिलातर्फको खेलमा विभागीय टोली त्रिभुवन आर्मी क्लब विजयी भएको छ ।

त्रिपुरेश्वरस्थित राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप)को कभर्डहलमा भएको समूह 'ए'को आफ्नो पहिलो खेलमा आर्मीले एभरेस्ट भलिबल क्लबलाई ३-० को सोभो सेटमा पराजित गरेको हो । खेलमा आर्मीले एभरेस्ट क्लबमाथि पहिलो सेट २५-१७ ले जित्यो भने खेलको दोस्रो सेट २५-१४ तथा तेस्रो सेट २५-२३ ले आफ्नो पक्षमा पार्‍यो ।

त्यसैगरी भएको महिलातर्फको अर्को खेलमा नेपाल पुलिस क्लबले सुदूरपश्चिम प्रदेशलाई ३-० को सोभो सेटमा पराजित गरेको छ । पुलिसले सुदूरपश्चिमलाई पहिलो

सेट २५-१०, दोस्रो सेट २५-६ तथा खेलको तेस्रो तथा अन्तिम सेट २५-११ ले पाखा लगाउँदै जित हासिल गर्‍यो । नेपाल भलिबल संघद्वारा आयोजित उक्त प्रतियोगितामा पुरुष

र महिला गरी २० टोलीको सहभागिता रहेको छ । जसमा पुरुषतर्फ १२ तथा महिलातर्फ आठ टोली सहभागी छन् । प्रतियोगिता यही पुस २० गतेसम्म सञ्चालन हुनेछ ।

चीनको उच्चगतिको रेल नेटवर्कले पार गर्‍यो ५० हजार किलोमिटर

बेइजिङ- जनवादी गणतन्त्र चीनको उच्च गतिको रेल नेटवर्कले शुक्रबार नयाँ रेल लाइन सञ्चालनमा आएसँगै कूल सञ्चालन दूरी ५० हजार किलोमिटर पार गरेको छ । सरकारी सञ्चारमाध्यमले जनाएअनुसार यो उपलब्धिसँगै चीनले विश्वकै सबैभन्दा ठूलो रेल सञ्जाल भएको देशको हैसियतलाई अझ बलियो बनाएको छ ।

चीनसँग रहेको रेल सञ्जालको कूल लम्बाइ पृथ्वीको परिधिभन्दा करिब पाँचौं लामो रहेको बताइएको छ । यसले देशभित्रको आवागमनमात्र नभई, क्षेत्रीय आर्थिक एकीकरण र विकासलाई समेत तीव्र बनाएको

सरकारी अधिकारीहरूको भनाइ छ ।

राज्य प्रसारक सिंसिटिभीका अनुसार नयाँ उच्चगतिको रेल सेवा चीनको ऐतिहासिक र सांस्कृतिकरूपमा प्रसिद्ध टेराकोटा योद्धाहरूको घर सिआन सहरबाट सुरु भई उत्तरतर्फ यानान सहरसम्म सञ्चालनमा आएको हो । यी दुवै सहर उत्तरी चीनको साइसी प्रान्तमा पर्दछन् ।

यस रेल परियोजनाको निर्माण सन् २०२० मा सुरु हुँदा केही घरहरू भत्काउनु परेको थियो । त्यतिवेला विस्थापित हनुपरेका बासिन्दाहरूलाई प्रतिघर पाँच हजार युआन (करिब ७०० अमेरिकी डलर) का दरले

स्थानान्तरण भत्ता उपलब्ध गराइने स्थानीय अधिकारीहरूले जानकारी दिएका थिए ।

राज्यको स्वामित्वमा रहेको चाइना रेलवेले शुक्रबार जारी गरेको विज्ञप्तिमा सन् २०२० को तुलनामा चीनको समग्र रेल नेटवर्क करिब ३२ प्रतिशतले विस्तार भएको उल्लेख गरिएको छ । यसलाई यातायात पूर्वाधारमा गरिएको दीर्घकालीन लगानीको परिणामका रूपमा हेरिएको छ ।

सिआन-यान उच्चगतिको रेल लाइनको कूल लम्बाइ २९९ किलोमिटर रहेको छ । सबैभन्दा छिटो यात्रामा यस दूरी पार गर्न ६८ मिनेटमात्र लाग्ने सिंसिटिभीले जनाएको छ । यो सेवाले दुवै सहरबीचको दूरीलाई उल्लेखनीयरूपमा छोट्याएको छ । सि९३० ९ नामक ट्रेन अधिकतम ३५० किलोमिटर प्रतिघण्टाको गतिमा सञ्चालन हुने बताइएको छ । यस गतिले जापानको प्रसिद्ध शिन्कान्सेन रेललाई समेत उछिन्नेको छ, जसको अधिकतम गति ३२० किलोमिटर प्रतिघण्टा रहेको छ ।

यसैबीच, बेइजिङले आफ्नो वेल्ड एण्ड रोड इनिसिएटिभअन्तर्गत अन्य एसियाली मुलुकहरूमा पनि रेल पूर्वाधार विकासका लागि आर्थिक सहयोग गर्दै आएको छ । विश्वव्यापी पूर्वाधार परियोजनाहरूलाई सहयोग गर्ने उद्देश्यले सुरु गरिएको उक्त फलअन्तर्गत केही योजनाहरू सफलतापूर्वक अधि बढिरहेका छन् भने केही परियोजना रोकिएका वा विवादमा परेका छन् भन्ने तथ्य पनि सार्वजनिकरूपमा स्वीकार गरिएको छ । *रासस/एएफपी*

सिरियाको दमास्कसमा क्रिसमस उत्सवको क्रममा सान्ता क्लजको पहिरनमा सजिएका यरीयन बालबालिकाहरू ।
तस्विर: सिन्ह्वा

जापानको रक्षा बजेटमा नयाँ कीर्तिमान

टोकियो- जापान सरकारले आर्थिक वर्ष सन् २०२६ का लागि हालसम्मकै सबैभन्दा ठूलो रक्षा बजेट प्रस्ताव गरेको छ । स्थानीय सञ्चारमाध्यमका अनुसार प्रस्तावित रक्षा बजेट नौ खर्ब चार अर्ब येन पुगेको छ, जुन करिब ५८ अर्ब अमेरिकी डलर बराबर हुन्छ ।

यो रकम चालु आर्थिक वर्ष सन् २०२५ का लागि तोकिएको आठ खर्ब ७० अर्ब येनको प्रारम्भिक रक्षा बजेटभन्दा बढी हो । प्रस्तावित बजेट सन् २०२३ देखि २०२७ सम्मको अवधिमा करिब ४३ खर्ब येन रक्षा क्षेत्रमा खर्च गर्ने जापानको दीर्घकालीन योजनाअनुसार तय गरिएको हो ।

बजेटअनुसार तटीय सुरक्षा मजबुत बनाउन 'शिखर' नामक तहबद्ध रक्षा प्रणाली निर्माणका लागि १०० अर्ब १० करोड येन विनियोजन गरिएको छ । यस प्रणालीका लागि हवाई, समुद्री सतह तथा पानीमुनि प्रयोग हुने विभिन्न प्रकारका सवारीसाधन आवश्यक पर्ने जनाइएको छ । साथै, हवाई क्षेत्र उल्लंघनको निगरानी गर्न लामो समयसम्म उड्न सक्ने मानवरहित यान प्रयोगको सम्भावना अध्ययन गर्न एक अर्ब १० करोड येन छुट्याइएको छ ।

यसैबीच, गत अप्रिल १ गते स्वीकृत चालु आर्थिक वर्षको १८ खर्ब ३० अर्ब येनको पूरक बजेटमा सुरक्षा र कूटनीतिका लागि एक खर्ब ७० अर्ब येन समावेश गरिएको छ । यसले जापानलाई रक्षासम्बन्धी खर्चलाई कूल राष्ट्रिय उत्पादनको दुई प्रतिशत पुर्‍याउने लक्ष्य आर्थिक वर्ष २०२५ भित्रै हासिल गर्ने सहयोग पुग्ने बताइएको छ, जुन पहिले तय गरिएको समयभन्दा दुई वर्ष अगावै हो ।

दशकौंसम्म जापानले रक्षा बजेटलाई कूल राष्ट्रिय उत्पादनको करिब एक प्रतिशत, अर्थात् भण्डै पाँच खर्ब येनमा सीमित राख्दै आएको थियो । तर व्यापक जनविरोधका बावजूद जापान सरकारले सन् २०२२ मा आर्थिक वर्ष २०२७ सम्म रक्षासम्बन्धी खर्चलाई क्रमशः कूल राष्ट्रिय उत्पादनको दुई प्रतिशतसम्म पुर्‍याउने लक्ष्य तय गरेको थियो । *रासस/सिन्ह्वा*

अपदस्थ राष्ट्रपति युनविरुद्ध १० वर्ष कैदको माग

सियो- दक्षिण कोरियाका अपदस्थ राष्ट्रपति युन सुक योलविरुद्ध सन् २०२४ मा मार्सल ल लागू गर्ने असफल प्रयास तथा पदमा रहँदा उत्पन्न भएका अन्य गम्भीर आरोपहरूसम्बन्धी सात आपराधिक मुद्दामध्ये पहिलोमा स्वतन्त्र अभियोजनकर्ताले शुक्रबार १० वर्षको जेल सजाय माग गरेका छन् ।

यो पहिलो मुद्दामा युनमाथि अनुसन्धान र हिरासतमा लिन खोज्ने अधिकारीहरूको आदेशको अवज्ञा गरेकोलगायतका आरोप लगाइएका छन् । युनले सबै आरोप अस्वीकार गरेका छन् भने उनका कानुनी प्रतिनिधिहरूले हिरासतसम्बन्धी वारेन्ट नै अवैध र गैरकानुनी भएको दावी गर्दै आएका छन् । अदालतले आगामी महिनाको सुरुआतमा यस मुद्दामा फैसला सुनाउने अपेक्षा गरिएको छ । युनले यसवाहेक भ्रष्टाचार, व्यापारिक स्वार्थलाई संरक्षण गरेको र विद्रोहजस्ता गम्भीर अभियोगहरूमा समेत छुट्टाछुट्टै मुद्दा भोगिरहेका छन् । विद्रोहसम्बन्धी अभियोगमा आजीवन कारावास वा मृत्युदण्डसम्मको सजाय हुन सक्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ र उक्त मुद्दा पनि अन्तिम चरणतर्फ अधि बढिरहेको बताइएको छ ।

युनद्वारा गरिएको मार्सल ल घोषणाले सशस्त्र सेनालाई सियोलका सडकमा उतारेको थियो, जसले दक्षिण कोरियामा दशकौयताकै

सबैभन्दा गम्भीर राजनीतिक संकट सिर्जना गरेको मानिन्छ । यद्यपि, सांसदहरू राष्ट्रिय सभामा प्रवेश गर्न सफल भई उनको आदेश खारेज गर्ने पक्षमा मतदान गरेकाले मार्सल ल केही घण्टामै समाप्त भयो । त्यसपछि विपक्षी दलको नियन्त्रणमा रहेको संसदले डिसेम्बर २०२४ मा युनलाई महाभियोग लगाएको थियो र अप्रिल २०२५ मा संवैधानिक अदालतको फैसलासँगै उनी औपचारिकरूपमा राष्ट्रपतिको पदबाट बर्खास्त भएका थिए ।

शुक्रबार स्वतन्त्र विशेष सल्लाहकार चो युन-सुकको टोलीले सियोल केन्द्रीय जिल्ला

अदालतसमक्ष युनलाई आधिकारिक कर्तव्यमा बाधा पुर्‍याएको, शक्तिको दुरुपयोग गरेको, सरकारी कागजातहरू भ्रुटो बनाएको र प्रमाण नष्ट गरेको आरोपमा १० वर्षको जेल सजाय दिन माग प्रस्तुत गरेको हो ।

महाभियोगपछि युन आफ्नो निजी निवासमै लुकेर बसेको र हप्तौंसम्म उनलाई हिरासतमा लिन जारी गरिएको वारेन्ट कार्यान्वयन गर्न खोज्ने अधिकारीहरूको प्रयासमा अवरोध पुर्‍याएको अभियोजनपक्षको भनाइ छ । यस अवस्थाले राष्ट्रपति सुरक्षा सेवा र हिरासतमा लिन खटिएका अधिकारीहरूबीच शारीरिक भ्रडप हुन सक्ने चिन्ता पैदा गरेको थियो र यसले देशभित्रको राजनीतिक विभाजनलाई थप गहिरो बनाएको बताइएको छ ।

चो सल्लाहकारको टोलीका वरिष्ठ अन्वेषक पार्क इको-सूले शुक्रबारको सुनुवाइमा युनको व्यवहारलाई 'आधिकारिक कर्तव्यको अभूतपूर्व अवरोध' भनेर वर्णन गरेका छन् । अभियोगअनुसार युनले मार्सल ल घोषणा गर्नुअघि कानुनले अनिवार्य गरेको पूर्ण मन्त्रिपरिषद् बैठक नगरेको, मार्सल लसम्बन्धी कागजातहरू तयार पारेको र उक्त प्रक्रिया कार्यान्वयनमा संलग्न व्यक्तिहरूले प्रयोग गरेका मोबाइल फोनहरूबाट डेटा मेटाउन आदेश दिएका आरोप पनि खेपिरहेका छन् । *रासस/एपी*

बैँकक- म्यान्मामा आइतबार पाँच वर्षपछि पहिलोपटक आमनिर्वाचनको पहिलो चरण हुँदै छ । तर आलोचकहरूका अनुसार यो चुनावले सन् २०२१ मा सेनाले सत्ता कब्जा गरेपछि कमजोर बनेको लोकतन्त्र पुनःस्थापना गर्ने छैन भने सैन्य शासनले निम्त्याएको गहिरो गृहयुद्धको समाधान पनि गर्ने छैन ।

चार वर्षअघि सेनाले आइ सान सुकी नेतृत्वको निर्वाचित सरकार अपदस्थ गरेपछि सुरु भएको सैन्य शासनलाई वैधानिकता दिन बहुदलीय लोकतन्त्रमा फर्किएको देखाउन यो चुनावको तयारी गरिएको हो । तर उक्त अधिग्रहणपछि सुरु भएको व्यापक जनआन्दोलन गृहयुद्धमा परिणत भइसकेको छ, जसका कारण धेरै क्षेत्रमा मतदान नै गर्न कठिन भएको छ ।

निर्वाचन तीन चरणमा हुने तय भएको छ । पहिलो चरण आइतबार, दोस्रो जनवरी ११ र तेस्रो जनवरी २५ मा हुनेछ । निरन्तर द्वन्द्वका कारण केही क्षेत्रमा मतदान नहुने जनाइएको छ । मानवअधिकार समूह र विपक्षी दलहरूले यो चुनाव स्वतन्त्र र निष्पक्ष नहुने दावी गर्दै वास्तविक शक्ति सैन्य प्रमुख वरिष्ठ जनरल मिन आइ ह्लाङइकै हातमा रहने बताएका छन् । इन्टरनेसनल क्राइसिस ग्रुपका म्यान्मा विश्लेषक रिचर्ड होर्सीले सन् २०२१ को सत्ता कब्जा गर्ने उही सेनाले नै चुनाव सञ्चालन गरिरहेको उल्लेख गर्दै यी निर्वाचनलाई 'विश्वसनिय नरहेको' बताएका छन् ।

उनका अनुसार सेनाको रणनीति सैन्य समर्थित युनियन सोलिडेरिटी एण्ड डेमबलमेन्ट

पार्टी (युएसडिपी) लाई जित दिलाई नागरिक शासनजस्तो देखिने तर सेनाको नियन्त्रण कायम रहने व्यवस्था बनाउने हो । यसबाट म्यान्माले क्षेत्रीय संगठन आसियानको शान्ति प्रस्तावअनुसार समावेशी संवादतर्फ अघि बढेको दावी गर्न सक्ने छ ।

चीन, भारत र थाइल्याण्डजस्ता छिमेकी मुलुकहरूले स्थिरताको नाममा समर्थन जारी राख्न सक्ने विश्लेषकहरूको भनाइ छ । तर पश्चिमी देशहरूले भने सैन्य शासनको प्रजातन्त्रविरोधी कदम र दमनका कारण प्रतिबन्ध कायमै राखेका छन् ।

सैन्य सरकारले सन् २०२१ फेब्रुअरी १ मा सन् २०२० को निर्वाचन अवैध भएको दावी गर्दै सत्ता लिएको थियो । तर स्वतन्त्र पर्यवेक्षकहरूले त्यतिवेला गम्भीर अनियमितता नदेखिएको बताएका थिए । यसपटक ३३० टाउनसिपमध्ये पहिलो चरणमा १०२ सिटमा मतदान हुने छ । द्वन्द्वका कारण ६५ क्षेत्रमा मतदान हुने छैन । ५७ दलले उम्मेदवारी दिए पनि अधिकांशले स्थानीयस्तरमै प्रतिस्पर्धा गरिरहेका छन् । नियमका कारण युएसडिपी नयाँ सरकारको नेतृत्वमा आउने सम्भावना बलियो देखिएको छ ।

राष्ट्रिय र प्रादेशिक व्यवस्थापिकाका एक हजारभन्दा बढी सिटका लागि करिब पाँच हजार उम्मेदवार मैदानमा छन् । केन्द्रीय निर्वाचन आयोगले मतदाताको कूल संख्या सार्वजनिक गरेको छैन, तर सन् २०२० मा तीन करोड ७० लाखभन्दा बढी मतदाता थिए ।

पूर्वनेत्री आइ सान सुकी र उनको नेसनल लिग फर डेमोक्रेसी पार्टी यस चुनावमा सहभागी छैनन् । सुकीले हाल राजनीतिक रूपमा प्रेरित आरोपमा २७ वर्षको जेल सजाय भोगिरहेकी छन् र नयाँ सैन्य नियम मान्न अस्वीकार गरेपछि उनको पार्टी विघटन गरिएको थियो । अन्य धेरै दलले पनि चुनाव बहिष्कार गरेका छन् ।

यस वर्ष लागू गरिएको कडा निर्वाचन सुरक्षा कानुनले राजनीतिक गतिविधिमा थप प्रतिबन्ध लगाएको छ । पछिल्ला महिनाहरूमा सयौं व्यक्तिलाई अभिव्यक्ति र अनलाइन गतिविधिका कारण मुद्दा लगाइएको छ । यसले सेनासमर्थित दललाई प्रभुत्व जमाउने र मिन आइ ह्लाङइलाई राष्ट्रपतिको पदतर्फ अघि बढाउने वातावरण तयार गरेको विश्लेषकहरू बताउँछन् । म्यान्माले इन्डले गम्भीर मानवीय संकट सिर्जना गरेको छ । स्वतन्त्र संस्थाहरूका अनुसार २२ हजारभन्दा बढी व्यक्ति राजनीतिक कारणले हिरासतमा छन् र सात हजार ६०० भन्दा बढी नागरिक मारिएका छन् । ३६ लाखभन्दा बढी मानिस विस्थापित भइसकेका छन् ।

संयुक्त राष्ट्रसंघीय मानवअधिकार कार्यालयले चुनावअघि नै हिंसा, दमन र धम्की बढिरहेको जनाएको छ । एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका अनुसन्धानकर्ताहरूले चुनावले दोषीहरूलाई फन्त बलियो बनाउने डर व्यक्त गरेका छन् । विश्लेषक होर्सीका अनुसार निर्वाचनपछि पनि म्यान्मामा द्वन्द्व भन्नु चर्किन सक्ने सम्भावना उच्च छ । *रासस/एपी*

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टर

पशुपति विज्ञापन सेवा – सोह्रखुट्टे, नयाँबजार फोन नं. ४३५७५६०, ९८४१८८७७१६ ९८६६४३०१५५ । स्मार्ट सर्भिस नेपाल प्रा.लि.-सितानगल, एयरपोर्ट, शम्भू मार्ग, फोन नं.०१२२९६६५८२९८४२६३५८५ । लोटस कम्युनिकेशन- गोंगबुचोक, फोन नं. ४३६४७१। ध्रुवको पसल- डिल्लीबजार, फोन नं. ४४३९२०१। Reach-mond Books Shop (रोहित दाहाल) – फोन नं.४०९६३१८, महाराजगञ्ज, भाटभटेनी गेट । Yonjan Enterprise - Dhalku Bhishal Nagar, 4438217। दत्तकाली स्टेशनरी – नयाँबसपार्क फोन नं. ९८३३९६०७४६ । सारीका स्टेशनरी पसल – फोन नं. ९८५११२९६८६ । ज्ञाञ्ज्योति पुस्तक पसल बागबजार, फोन नं. ४२४००६०। विश्व स्वतन्त्र सञ्चार- सुन्धारा, फोन नं. ४२९४९२२ । निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी – लगनखेल, ५५३९१५७, ९८४९६२७४८९ । वीडलिंक मिडिया प्रा.लि. – पुरानो बानेश्वर चोक, फोन नं. ४४४९२३०९, २०१४९३२, ९८४९६०६१४ । हिमचुली स्टेशनरी- बालाजु नेपालटार, फोन नं.४३८७२४२, ९८४९४४००८३ । मल: स्टेशनरी- गढाघर ठिमी, फोन नं. ६६३०७५७ । B-Tech Nepal- पुतलीसडक चोक, फोन नं.9851079417, 2297501। HaLMax Communication - Jamal Kathmandu, 4224181, 4245457, 9841853198, (Hari Dawadi) जमलको पुलमुनी- विश्वज्योति हल हसाईडमा), वी.एण्ड वी. कम्युनिकेशन एण्ड साइबर- कलंकी चोक फोन: ०१-४२७६५३०, फ्याक्स:०१-४२७९३२२ । दाजुभाइ स्टेशनरी – पिंगलास्थान, गौशाला, फोन: ०१-४४९४६१५, ९८४९५०८१९९, ए.आर स्टेशनरी च्यासल गेट -९ ललितपुर फोन नं. ९८४१२८६९८९, हलफ्याक्स मिडिया एण्ड कम्युनिकेशन जमल, काठमाडौँ सम्पर्क : ०१- ४२२४१८१, ०१- ४०१२५७७, लोटस एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ गोंगबु चोक फोन नं. ९८५१०२४३९८ र ९८६०३४६२५७, कमल स्टेशनरी, सिफल फोन नं. ९८४३२६४२३२, ०१४५८०१८४ ।

हात्ती महोत्सव | चितवनको सौरहामा क्षेत्रीय होटल सद्ग नेपाल, चितवनद्वारा शुक्रबार आयोजित १९औं चितवन हात्ती महोत्सवमा प्याली गईं हात्तीहरू । सौरहामा हरेक वर्ष हात्ती महोत्सव आयोजना गरिँदै आएको छ । तस्विर: गोपाल दाहाल / रासस

मुस्ताङ भन्सारबाट ११ अर्बको सामान निकासी-पैठारी

■ प्रभाव संवाददाता

मुस्ताङ- कोरला नाकास्थित मुस्ताङ भन्सार कार्यालयबाट रु ११ अर्ब एक करोड ९५ लाख बराबरको सामान निकासी पैठारी भएको छ । गत ३० भदौदेखि पूर्ण रूपमा सञ्चालनमा आएको नेपाल-चीनस्थित कोरला नाकाबाट १० पुससम्ममा निकासी तथा पैठारी गरी उक्त मूल्य बराबरको वित्तीय कारोबार भएको मुस्ताङ भन्सार कार्यालयका प्रमुख रमेश खड्काले जानकारी दिए । कोरला नाका पूर्ण रूपमा सञ्चालनमा आएदेखि हालसम्म यहाँको कोरला नाका हुँदै चीनतर्फबाट रु १० अर्ब ८२ करोड ९८ लाखको मालवस्तु नेपाल भित्रिएको बताए । यसैगरी नेपालबाट हस्तकलालगायतका नेपाली उत्पादन रु १८ करोड ९७ लाख ७८ हजार बराबरको मालवस्तु यहाँको भन्सार कार्यालयमा जाँचपास भई चीनतर्फ निकासी भएको भन्सार प्रमुख खड्काले जानकारी दिए । कोरला नाकाबाट हालसम्म दुई हजार

७४ विद्युतीय सवारीसाधन नेपाल भित्रिएका छन् । आइतवारदेखि कोरला नाकाबाट थप चिनियाँ विद्युतीय सवारीसाधन नेपाल भित्रिने क्रममा रहेको उनले बताए । यसै महिना विवाइडी कम्पनीले कोरला नाकाबाट पाँच सय बढी विद्युतीय सवारीसाधन चीनबाट पैठारी गरिरहेको भन्सार जनाएको छ । सोही कम्पनीको ३०० बढी विद्युतीय सवारी भन्सार जाँचपास भई गन्तव्यतर्फ प्रस्थान गरिसकेको भन्सार प्रमुख खड्काले बताए । यहाँको कोरला नाकाबाट मुस्ताङ भन्सार कार्यालयबाट जाँचपास भई निकासी तथा पैठारी भएका मालवस्तु तथा विद्युतीय सवारीसाधनबाट रु पाँच अर्ब छ करोड ६२ लाख संकलन भएको भन्सार प्रमुख खड्काले जानकारी दिए । नेपाली बजारमा विद्युतीय कारको प्रयोग बढ्दै गएकोले पछिल्लो समय नेपालका विभिन्न कम्पनीले कोरला नाकाबाट चीनमा बनेका विद्युतीय सवारीसाधन आयात गर्दैआएका छन् । इन्धनको बचत तथा कार्बन उत्सर्जन घटाउनु यस प्रकारका विद्युतीय सवारीसाधन उपयोगी

हुने भएकाले सरकारले यस्ता सवारीसाधनलाई भन्सार सहुलियत प्रदान गरिएकाले नेपालमा विद्युतीय सवारीसाधनको माग बढेको हो । हिउँदयामको प्रतिकूल मौसममा समेत चीनबाट धमाधम कोरला नाका हुँदै विद्युतीय सवारीसाधन भित्रिएपछि कोरला नाकाको चहलपहल र भन्सार कार्यालयको कार्यसम्पादन गतिशील बनेको पाइएको छ । हिउँदयामसँगै ४६१० मिटरको उचाइमा अवस्थित कोरला नाकाको बिहान र बेलुकीको तापक्रम माइनस २० डिग्री रहेको छ । प्रतिकूल मौसमका बावजुत कोरला नाकाबाट विद्युतीय सवारीसाधन नेपाल भित्रिँदै छन् । यहाँस्थित मुस्ताङ भन्सारमा जाँचपास सकेका विद्युतीय सवारीसाधनलाई जोमसोमसम्म र जोमसोमबाट पोखरासम्म चालकले गन्तव्यतर्फ पुर्‍याउन थालेका छन् । यसरी मुस्ताङबाट बाहिरिएका विद्युतीय सवारीसाधनलाई पोखराबाट अर्को चालक समूहले सम्बन्धित कम्पनीको शोरुमसम्म पुर्‍याउने गरेका छन् ।

‘भैरहवा विमानस्थल नियमित सञ्चालन गर्न निजी क्षेत्रको सहयोग आवश्यक’

लुम्बिनी - बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनी क्षेत्रमा रहेको एकमात्र गौतमबुद्ध अन्तरराष्ट्रिय विमानस्थल नियमित सञ्चालनका लागि सरकारसँगै निजी क्षेत्र पनि थप अग्रसर हुनुपर्नेमा सरोकार भएकाहरूले जोड दिएका छन् । उनीहरूले लुम्बिनी क्षेत्रको पर्यटन क्षेत्रमा राज्य तथा निजी क्षेत्रको अबै लगानी भएको र अन्तरराष्ट्रिय विमानस्थल नियमित सञ्चालनले मात्र पर्यटकीय विकास सम्भव हुने बताएका छन् । रूपन्देही उद्योग संघले सञ्चालन गरेको १६औं औद्योगिक प्रदर्शनीका अवसरमा आयोजित पर्यटकीय प्रवेशद्वार र पूर्वाधार लुम्बिनी समृद्धिको आधा विषयक पर्यटन बृहसमा सहभागी पर्यटन क्षेत्रका सरोकारवाला तथा विज्ञहरूले पर्यटनको नीतिगत सुधारका साथै बजेटको सही प्रयोग गर्नुपर्ने सुझावसमेत दिएका छन् । उनीहरूले लुम्बिनी प्रदेशका पर्यटकीयस्थलबीचको सहज पहुँच र धार्मिक स्थानमा पर्यटकमैत्री वातावरण बनाउन पनि सुझाएका छन् ।

छलफलमा नियामक निकायका तर्फबाट लुम्बिनी प्रदेश सरकारअन्तर्गतको लुम्बिनी पर्यटन विकास परिषद्का अध्यक्ष रामु जोशीले प्रदेश सरकारले धार्मिक र पर्यटन क्षेत्र छुट्याएर योजना बनाएको बताए । ‘प्रदेशले नीति बनाइरहेको, होमस्टेमा संस्कृति संरक्षणका कार्यक्रम र प्रवर्द्धन गर्ने योजना बनाएका छौं’, उनले भने, ‘लुम्बिनी, बर्दिया राष्ट्रिय निकुन्ज र पाल्पालाई हिलस्टेशनका रूपमा अघि सार्ने योजना बनाएका छौं ।’ उनले प्रदेशबाट ६३० वटा पर्यटकीय गन्तव्य लक्षित गरेर योजना बनाइए पनि बजेट अभावमा ठूला योजना अघि बढाउन नसकिएको बताए । पर्यटन क्षेत्रका अध्येता संस्कृतिविद् डा. गीतु गिरीले पर्यटन क्षेत्रमा ठूलो लगानी भए पनि ‘कनेक्टिभिटी’ नभएकोले यसमा ध्यान दिन अप्ग्रेड गरिन् । ‘अबै लगानी गरेर संरचना बनाउँ तर ‘कनेक्टिभिटी’ नभएकोले त्यो चलायमान बनाउन सकिएन, निजी क्षेत्रबाट पनि योजनाबद्ध काम भएनन्, लुम्बिनीकै विकासलाई बलियो बनाउन सकेनौं’, उनले भने, ‘छिमेकी मुलुकका पर्यटकलाई पनि अन्य देशहरूका पर्यटकलाई जस्तै सम्मान गरौं, त्यसको सन्देश राम्रो जान्छ । सरकारको पर्यटन नीति बन्न सकेन, बनेका

पनि कार्यान्वयन भएन, लुम्बिनीमा रहेका ४२ भन्दा धेरै सम्पदा छन् पर्यटकलाई त्यो दिन सकेनौं, बलियो स्टोरी दिन सकेनौं ।’ पर्यटन व्यवसायी सिपी शर्माले पर्यटक टिकाउन किन सकेनौं त भन्ने विषयमा सरकारले मात्र होइन अब निजी क्षेत्रले पनि ध्यान दिनुपर्ने बताए । उनले लुम्बिनीमा रहेका गुम्बाहरूमा विभिन्न देशबाट आउने पर्यटक राखिएकाले बाहिरी क्षेत्र चलायमान हुन नसकेको बताए । उनले भैरहवाको अन्तरराष्ट्रिय विमानस्थल उद्घाटन भएको साढे तीन वर्षमा पनि सञ्चालनमा आउन नसक्नु, सीमा क्षेत्रमा पर्यटकले पाउने समस्याजस्ता विषयमा सरकारी क्षेत्रलाई सुधारन दबाव दिँदै निजी क्षेत्रले पनि हातेमालो गर्नुपर्ने सुझाव दिए । पर्यटन व्यवसायी तथा मणिमुकुन्द सेन उद्यानका अध्यक्ष माधव नेपालले वन ऐन र पर्यटन ऐन संशोधन नभएसम्म पर्यटन क्षेत्रमा कुनै सुधार नआउने तर्क गर्दै यो क्षेत्रका विषयमा बढी हल्ला र काम कमी भएकाले चाहेजस्तो नजिता नआएको बताए । ‘सधैँ चर्चामात्र भयो अब एक्सनमा जाऔं, वन ऐन र पर्यटन ऐन संशोधन नभएसम्म अहिलेको अवस्था चलायमान हुन सकेँन, एउटा प्रोजेक्ट चलाउन १० वर्ष अड्काउने शैलीले काम रोकिएका छन्, सरकारी निकायबाटै एकले अर्को कानुन बार्फिन्दा समस्या भयो’, उनले भने, ‘पार्क र फूलबारी खेवलाई चाहियो तर त्यो बनाउने नीति नै भएन ।

भएका सम्पदामा कति काम भयो र भएका संरचनाबाटै काम नभएकोले समस्या छ ।’ बुटवल हिलपार्क परिषद्का अध्यक्ष टंकप्रसाद पराजुलीले बुटवलको जितगढी युद्ध संग्रहालय बनाउन रु सात करोड लगानीमा भए पनि अहिलेसम्म प्रयोगमा नआएको बताए । होटल व्यवसायी संघ रूपन्देहीका अध्यक्ष माधव खनालले पर्यटनमैत्री र लगानीमैत्री वातावरण नभएकोले पर्यटन क्षेत्र अस्थिर भएको बताउँदै यसका लागि राजनीतिक स्थायित्व आवश्यक पर्ने स्पष्ट पारे । प्राध्यापक डा बाबुराम ब्रवालीले उद्योगको हिसाबले पर्यटन क्षेत्रमा काम नभएको तथ्य प्रस्तुत गरे । पर्यटन क्षेत्रमा अध्ययनरत विद्यार्थी सुदीप पाण्डेले हिजोको कमजोरी भनेर अब हुँदैन नयाँ पिँढीलाई अपनत्व हुनेगरी योजना दिनुपर्ने बताए । कार्यक्रममा टिप्पणीकर्ता पर्यटन क्षेत्रका अध्येता युवराज कँडेलले नीतिको कमी र बजेटको समस्याले पर्यटन क्षेत्रको विकास हुन नसकेको तर्क गरे । उनले आन्तरिक पर्यटन बढाउन स्थानीय पाठ्यक्रममै पर्यटनका क्षेत्रलाई राख्नुपर्ने, सांस्कृतिक विविधता देखाउनु आवश्यक रहेको बताए । लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालयका व्यवस्थापन विभाग प्रमुख डा. श्रीप्रसाद भट्टराईले नीति बनाउने निकायलाई यस्ता कार्यक्रममा सहभागी बनाउनुपर्ने बताउँदै विश्वविद्यालयमा विद्यागत छलफल गराउने योजना बनाउनुपर्नेमा जोड दिए । रासस

पर्यटन नीतिमा महिला सहभागिताबारे संवाद

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- दिगो पर्यटन विकासका लागि सरकार, निजी क्षेत्र र स्थानीय तहबीच प्रभावकारी समन्वय र नीतिगत प्रावधानको व्यावहारिक कार्यान्वयनमा जोड दिइएको छ । राजधानीमा आयोजित ‘पर्यटन नीति, सम्भावना र महिला सहभागिता’ विषयक कार्यक्रममा वक्ताहरूले पर्यटन क्षेत्रको दीर्घकालीन विकासका लागि महिला सहभागिता अपरिहार्य हुनेमा जोड दिएका हुन् । पर्यटनविद्, अधिवक्ता र पर्यटन क्षेत्रसँग सम्बन्धित पेसामा आबद्ध सहभागीहरूले नेपालको पर्यटन क्षेत्रको वर्तमान अवस्था, नीतिगत चुनौती र महिला सहभागिताको अपरिहार्यतामाथि छलफल गरेका थिए । नेपाल पर्यटन बोर्ड, अनुसन्धान, योजना तथा अनुगमन विभागका कार्यवाहक निर्देशक लक्ष्मण गौतमले नेपालको पर्यटन क्षेत्रमा ऐन र नीतिगत सुधारका साथै कार्यान्वयनबारे चर्चा गरे । उनले नयाँ पर्यटन रणनीतिक योजना तयारीको चरणमा रहेको र यसमा महिला, ग्रामीण क्षेत्र, सामुदायिक तथा

इकोपर्यटनलाई केन्द्रमा राखिने जानकारी दिए । विसं २०३५ पछि आजसम्म नयाँ पर्यटन ऐन नआउनु गम्भीर विषय भएको भन्दै महिला सहभागितामार्फत प्रभावकारी दबाव सिर्जना गर्नुपर्नेमा गौतमले जोड दिए । उनले भने, ‘संविधानले धेरै अधिकार सुनिश्चित गरे पनि व्यवहारमा केही कमजोरी देखिन्छन् । पर्यटन ऐन निर्माणका लागि व्यापक छलफल भए पनि ऐन आउन सकेको छैन । महिलाहरू ‘आधा आकाश’ मात्र होइन, अर्ध प्रभावकारी

शक्ति भएकाले यो विषयलाई अगाडि बढाउन सक्नुहुन्छ ।’ कार्यक्रमवाहक निर्देशक गौतमले पर्यटन नीतिको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि उल्लेख गर्दै विसं २०५२ को पर्यटन नीतिले पर्यटन बोर्ड र नागरिक उन्मथन प्राधिकरण जस्ता महत्त्वपूर्ण संस्थाको जन्म गराएको चर्चा गरे । विसं २०६५ को नीतिले दिगो पर्यटनलाई प्राथमिकता दिँदै दक्षिण एसियामै नेपाललाई अग्रणी बनाएको स्मरण गरे । महिला सेवा संस्था नेपालकी अध्यक्ष

भावना भट्टले नेपालमा पर्यटन क्षेत्रका विविध सम्भावनाबारे चर्चा गरिन् । उनले अद्वितीय प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक सम्पदा, साहसिक पर्यटन, आन्तरिक पर्यटनको वृद्धि, गैरआवासीय नेपालीको सक्रियता, हवाई सेवाको विस्तार र निजी लगानी बढ्दै जानु पर्यटन विकासका महत्त्वपूर्ण आधार भएको बताइन् । महिलाको नेतृत्वमा होमस्टे, ग्रामीण र सामुदायिक पर्यटन विस्तार हुँदै गएको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष भट्टले नीति निर्माण र कार्यान्वयनमा महिला प्रतिनिधित्व अर्फ सुदृढ गर्नुपर्ने धारणा राखिन् । संवादमा सहभागीहरूले नयाँ शासकीय संरचना, तीन तहको सरकार र स्थानीय तहको मजबुतीसँगै समयसापेक्ष नीति आवश्यक भएको भन्दै सरकारले १७ वर्षपछि ल्याएको पर्यटन नीति २०८२ लाई सकारात्मक कदमको रूपमा लिएका छन् । पर्यटन नीतिले नेपालको पर्यटन भविष्यका लागि स्पष्ट दिशा देखाएको, समावेशिता, प्रविधि, सार्वजनिक-निजी साझेदारी र महिला सशक्तीकरणलाई नीतिको मेरुदण्डका रूपमा लिएको भन्दै खुसी व्यक्त गरे ।

इन्फ्लुइन्जा (फ्लू) बाट सुरक्षित रहौं ।

इन्फ्लुइन्जा (फ्लू) बाट बच्न:

◆ नियमित रूपमा साबुन पानीले हात धुने गरौं ।

◆ खोक्दा वा हाक्छ्यौं गर्दा नाक, मुख, रूमाल वा कुहिनोले छोपौं ।

◆ जाडोमा टाउको, हातखुट्टा छोपिने गरी न्यानो कपडा लगाऔं ।

◆ भिडभाड र बन्द ठाउँमा धेरै समय नबसौं ।

◆ फ्लूका लक्षण (ज्वरो, खोकी, घाँटी दुख्ने, थकान) देखिए सावधानी अपनाऔं ।

◆ सफा, ताजा र पोषिलो खाना खाऔं ।

◆ बालबालिका, महिला, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका व्यक्ति, गर्भवती तथा दीर्घरोगीको विशेष संरक्षण गरौं ।

स्वास्थ्यमा समस्या देखिए चिकित्सकको परामर्श लिऔं ।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabharonline.com

facebook

www.facebook.com/Prabhab Online

prabharonline

prabharonline

प्रभाव दैनिक

प्रभाव पब्लिकेशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित

मुद्रण: एन्ड्रेस कलर प्रेस,

कार्यालय: काठमाडौँ-७, सिफल, नेपाल

फोन नं.: ०१-४३७३५७७, ०१-४५८४३६८,

इमेल: prabhaddailynews@gmail.com,

विज्ञापनका लागि: marketing2prabhab@gmail.com,

प्रबन्ध निर्देशक: कृष्ण कार्की,

सम्पादक: विष्णु तामाङ